

80-річчя академіка НАН України Б.О. МОВЧАНА

9 січня виповнилося 80 років видатному вченому в галузі матеріалознавства академікові НАН України Борисові Олексійовичу Мовчану.

Б.О. Мовчан народився 1928 року в с. Макіївка на Чернігівщині. У 1946 р. закінчив 2 курси Київського суднобудівного технікуму, а в 1951-му — фізичний факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка за спеціальністю «металофізика».

Від 1951 року і до сьогодні все життя Бориса Олексійовича пов'язане з Інститутом електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України. Він розпочинав свій трудовий шлях як науковий співробітник, протягом 1960—1994 рр. був завідувачем відділу електронно-променевих технологій, з 1994 року — він засновник і директор Міжнародного центру електронно-променевих технологій Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона. Від 2003 року Б.О. Мовчан — головний науковий співробітник відділу парофазних технологій неорганічних матеріалів та науковий співробітник-консультант МЦ електронно-променевих технологій.

У 1954 р. Борис Олексійович захистив кандидатську, а в 1961 р. — докторську дисертації. 1964 року його обрано членом-кореспондентом, а 1978-го — академіком НАН України.

Основні напрями наукової діяльності Б.О. Мовчана — це структура і властивості неорганічних матеріалів, електронно-променеві технології, нові матеріали. Він

фундатор наукової школи одержання нових матеріалів багатофункціональних покриттів за допомогою методу електронно-променевої технології випаровування і конденсації у вакуумі.

Учений опублікував понад 360 наукових праць, 7 монографій, отримав більше як 100 патентів; підготував 56 кандидатів і 6 докторів наук.

Наукову діяльність Бориса Олексійовича відзначено державними нагородами. Йому присуджено Державну премію УРСР у галузі науки і техніки (1974), Ленінську премію за працю в галузі електронно-променевої технології (1984), премію Є.О. Патона НАН України (1989). Б.О. Мовчана нагороджено орденами Трудового Червоного прапора (1976 і 1981), орденом Леніна (1988). За особистий вагомий внесок у розвиток вітчизняної науки, зміцнення науково-технічного потенціалу України вченого відзначено орденом «За заслуги» III ступеня. У 2004 р. Борисові Олексійовичу присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». Б.О. Мовчан має почесні дипломи Американського вакуумного товариства (1983, 1988) та почесний диплом міністерства авіаційної промисловості Китаю (1998).

Учений — член редколегій низки наукових часописів та наукових рад.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Бориса Олексійовича з ювілеєм, бажають йому плідного довголіття, невичерпної енергії та нових здобутків.